

- Luxembourg, 2021. URL: <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC125873>
5. Banerjee D. Social isolation in Covid-19: The impact of loneliness. *International Journal of Social Psychiatry*, 2020. – 66(6). – P. 525-527. URL: <https://journals.sagepub.com/doi/full/10.1177/0020764020922269>
  6. Loneliness and social isolation in the time of COVID-19. URL: <https://psychology.org.au/getmedia/2612f989-0299-4b54-9ebe-b38977b87e7f/20aps-is-covid-19-loneliness-p1.pdf>
  7. Loneliness in America How the Pandemic Has Deepened an Epidemic of Loneliness and What We Can Do About It. URL: [https://static1.squarespace.com/static/5b7c56e255b02c683659fe43/t/6021776bdd04957c4557c212/1612805995893/Loneliness+in+America+2021\\_02\\_08\\_FINAL.pdf](https://static1.squarespace.com/static/5b7c56e255b02c683659fe43/t/6021776bdd04957c4557c212/1612805995893/Loneliness+in+America+2021_02_08_FINAL.pdf)
  8. Nurturing our relationships during the coronavirus pandemic [Electronic resource] / Access mode: URL: <https://www.mentalhealth.org.uk/coronavirus/nurturing-our-relationships-during-coronavirus-pandemic>
  9. What to do if you're feeling lonely during self-isolation [Electronic resource] / Access mode: URL: <https://www.campaigntoendloneliness.org/blog/what-to-do-if-youre-feeling-lonely-during-self-isolation>.
  10. What you can do if you feel lonely during the coronavirus (COVID-19) outbreak. URL: <https://www.nhs.uk/every-mind-matters/coronavirus/coping-with-loneliness-during-coronavirus/#1>

**Пилипенко Софія,**

студентка першого курсу  
(спеціальність «Психологія»,  
група Б-ПС-142)

Дніпропетровського державного  
університету внутрішніх справ

**Ядловська Ольга,**

кандидат історичних наук,  
доцент кафедри соціально-  
гуманітарних дисциплін  
Дніпропетровського державного  
університету внутрішніх справ

### **ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ (ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА)**

Протягом останнього десятиліття в сучасній українській освіті значну увагу приділяють інклюзивній освіті. Слід зазначити, що такі підходи відображають світові та європейські тенденції розвитку освіти, зокрема, підтверджуються тезою «інклюзія – складова європейських цінностей». Саме тому актуальним питанням в освітній діяльності виступає проблема переорієнтація свідомості щодо толерантного й неупередженого ставлення до дітей з особливими потребами та їх місця в шкільному й суспільному житті, а також готовність викладачів працювати з дітьми з особливими потребами та організовувати інклюзивне навчання.

Інклюзивна освіта виникає внаслідок усвідомлення людиною цінностей, багатоманітностей, відмінностей між людьми. Включає в себе будь-яку дискримінацію та несе за собою єдину ідею: діти є цінним членом суспільства, мають також свої права, зокрема, і права щодо отримання освіти, незважаючи на свій психофізичний розвиток. Інклюзивна освіта як освітня парадигма базується на світоглядних орієнтирах соціальної інклюзії (залучення всіх членів суспільства до соціального середовища) та є складовою стратегії розвитку демократичного суспільства, оскільки рівноправність, доступність та забезпечення якості освіти є наріжним імперативом її функціонування. Інклюзивна освіта, за визначеннями всесвітніх міжнародних організацій (ЮНЕСКО, ЮНІСЕФ та ін.), має забезпечити право на якісну освіту всіх дітей шляхом задоволення їхніх основних освітніх потреб [1].

Основною метою інклюзивного навчання та виховання є створення умов для особистісного розвитку, творчої самореалізації та утвердження людської гідності дітей з особливими потребами. Основними завданнями інклюзивного навчання і виховання є: забезпечення права дітей з особливими потребами на здобуття освіти в умовах загальноосвітніх навчальних закладів у комплексному поєднанні з корекційно-реабілітаційними заходами; різнобічний розвиток індивідуальності дитини на основі виявлення її задатків і здібностей, формування інтересів і потреб; збереження та зміцнення морального і фізичного здоров'я вихованців; виховання в учнів любові до праці, здійснення їхньої допрофесійної підготовки, забезпечення умов для життєвого і професійного самовизначення; виховання школяра як культурної та моральної людини з етичним ставленням до навколишнього світу і самої себе; надання у процесі навчання і виховання

кваліфікованої психолого-медико-педагогічної допомоги з урахуванням стану здоров'я, особливостей психофізичного розвитку виховання [2].

Концепція інклюзивної освіти відображає одну з головних демократичних ідей: всі діти – цінні й активні члени суспільства. Навчання в інклюзивних освітніх закладах корисне як для дітей з особливими освітніми потребами, так і для інших дітей, членів родин та суспільства в цілому. Взаємодія зі здоровими дітьми сприяє когнітивному, фізичному, мовному, соціальному та емоційному розвитку дітей з особливими освітніми потребами. Наразі діти з типовим рівнем розвитку демонструють відповідні моделі поведінки дітям з особливими освітніми потребами і мотивують їх до розвитку та цілеспрямованого використання нових знань і вмінь. Взаємодія між учнями з особливими освітніми потребами та іншими дітьми в інклюзивних класах сприяє налагодженню між ними дружніх стосунків. Завдяки такій взаємодії діти вчатья природно сприймати і толерантно ставитися до людських відмінностей, вони стають більш чуйними, готовими до взаємодопомоги. Інклюзивні підходи також корисні для сім'ї. У цьому випадку родини дітей з особливими освітніми потребами можуть отримувати підтримку з боку інших батьків, вони краще розуміють, у чому розвиток їхніх дітей типовий, а в чому атиповий, а також беруть активнішу участь у процесі навчання і виховання [3].

В Україні інклюзивне навчання лише починає впроваджуватися: Закон про інклюзивну освіту був підписаний у липні 2017 року. Ним передбачено, що в інклюзивних класах може навчатися до 30 дітей, з яких троє – із особливими потребами, але їхня кількість може бути і меншою. На уроках таку дитину має обов'язково супроводжувати асистент, який допомагає їй опанувати шкільні предмети, підтримує на перерві, у їдальні, а також допомагає вчителю у роботі. Урок у «особливих школярів» триває, як і у звичайних дітей, – 35 хвилин, але протягом заняття вони мають час на розвантаження: учні можуть погратися з асистентом, змінити діяльність [4].

Впровадження інклюзивної освіти несе за собою багато переваг. Потрібно створювати необхідні умови для повноцінного навчання дітей з особливими потребами, надавати індивідуальної підтримки під час здобуття освіти. Основними компетентностями для учнів стають такі прояви соціалізації: природне сприйняття і толерантно ставлення до індивідуальних відмінностей, вміння налагоджувати й підтримувати дружні стосунки з дітьми, які відрізняються від них та навчаються співробітництву, взаємодопомозі, співчуттю іншим.

#### **Бібліографічні посилання:**

1. Колупаєва А. А., Таранченко О. М. Інклюзивна освіта: від основ до практики. URL: [https://lib.iitta.gov.ua/719179/1/Інклюзивна%20освіта\\_від%20основ%20до%20практики.pdf](https://lib.iitta.gov.ua/719179/1/Інклюзивна%20освіта_від%20основ%20до%20практики.pdf)
2. Коврігіна Л. М. Організація інклюзивного навчання для дітей з особливими освітніми потребами в загальноосвітніх навчальних закладах. URL: [https://imso.zippo.net.ua/wp-content/uploads/2017/08/2017\\_7\\_29\\_Організація-інклюзивного-навчання.pdf](https://imso.zippo.net.ua/wp-content/uploads/2017/08/2017_7_29_Організація-інклюзивного-навчання.pdf)
3. Основи інклюзивної освіти в Новій українській школі. Інклюзивне навчання: рівні можливості для кожного. URL: <https://deponms.carpathia.gov.ua/inkliuzivna-osvita/resursnii-tsentri-pidtrimki-inkliuzivnoyi-osviti/osnovi-inkliuzivnoyi-osviti-v-novii-ukrayinskii-shkoli-inkliuzivne-navchannia-rivni-mozhливosti-dlia-kozhnogo>
4. Організаційно-методичні засади діяльності інклюзивно-ресурсних центрів: навчально-методичний посібник. За заг. ред. М.А. Порошенко та ін. Київ : 2018. 252 с.

**Поповський Анатолій,**  
доктор філологічних наук,  
професор кафедри українознавства та  
іноземних мов  
Дніпропетровського державного  
університету внутрішніх справ

### **ПРО КОГНІТИВНО-КОМУНІКАТИВНІ СТРАТЕГІЇ РІДНОГО СЛОВА В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ПРАВООХОРОННИХ ВИШІВ ІЗ ПОГЛЯДУ СУЧАСНОГО СТАНУ КУЛЬТУРИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ**

Мова – це основний життєдайний чинник будь-якого суспільства. Людина від народження в міру своїх природних здібностей осилує цей складний комунікативний інструмент усе своє життя. І від того, як вона ставиться до опанування мовних азів, розширюються її розумові можливості в сприйнятті й осмисленні навколишнього світу, розвивається інтелект, формується творча особистість громадянина і патріота своєї держави